

ESTER

(Ité)

Taxū ga ñona naxü ga
ãëxgacü ga Achuéru

1 ¹Rü nüma ga Achuéru rü ãëxgacü
nixí ga Médiaanewa rü
Pérchiaanewa. Rü yema norü naane rü
127 gu nixüye. Rü Ídiaanewa inaxügü
rü nhuxmata Echiopíaanewa nangu ga
norü ta. ²Rü guma ãëxgacüpata rü ñane
ga Chucháwa nixí ga nayexmaxü. ³Rü
yexguma marü tamaepüx ga taunecü
ãëxgacü yixíxgu ga Achuéru rü nanaxü
ga wüxi ga taxüma ga peta. Rü nüxna
naxu ga guxüma ga norü ngüxëeruügü
ga ãëxgacügü rü churaragüerugü ga
Médiaanecüäx rü Pérchiaanecüäx, rü
yema ãëxgacügü ga wüxicigü ga norü
naanearü üyewa yexmagüxü. ⁴Rü
yemaacü nanaxü ga yema peta, yerü ga
nüma rü nügü inawéxchaü nax nhuxäcü
naporaxü rü nhuxäcü namuxüchixü ga
nachixüanearü yemaxügü rü nhuxäcü
namexechixü ga norü ñane. Rü yema
peta rü natai ga ngäxü ga taunecü. ⁵Rü
yema petawena rü nüma ga ãëxgacü rü
to ga peta naxü ga ãëxgacüpataqxtüwa
ga 7 ga ngunexü taixü. Rü yema petawa
riü nüxna naxu ga guxüma ga yema

duüxügü ga ãëxgacüpatawa puracüexü
ga norü ngüxëeruügü rü norü
puracütanüxügü ixígüxü.

.....

¹⁰⁻¹¹Rü yema peta nagu yagúxü ga
ngunexügu rü nüma ga ãëxgacü rü
marü wíumaxä nangäxäe rü yemacax
nataäxäe. Rü nanamu ga 7 ga norü
ngüxëeruügü ga Meumáü, rü Bichá, rü
Arbóna, rü Bíta, rü Abáta, rü Chetá, rü
Cárca nax napexewa ngíxü nagagüxüçax
ga yema naxmax ga Wáchi ga meama
ngaxäecü namaxä ga yema norü
ngaxcueruxü. Rü yemaacü nanamu nax
guxüma ga duüxügüxü rü ãëxgacügxü
ngíxü nawéxüçax nax nhuxäcü
namexechixü, yerü aixcuma imexechi.

¹²Notürü ngíma ga naxmäx rü tama
naga ixíñü ga yema ãëxgaciärü
duüxügü ngímaxä nüxü ixuxü. Rü
yemacax ga nüma ga ãëxgacü rü
poraäcü nanu. ¹³Rü norü numaxä norü
ucuxëeruügü ga meama yema naanearü
mugüxü icuáxüna naca nax tjaxacü tá
naxüxü ngímaxä ga naxmäx. Yerü nüma
ga ãëxgacü rü nacüma nixí nax norü
ucuxëeruügü ga meama mugüxü
icuaxgüxüna nacaxíraxü naxüpa nax

taxacürü mu naxunagüxü. ¹⁴Rü yema ucuxeruügü ga ãëxgacümäxã
 ãmütügüxü rü Cachéna, rü Chetáru, rü Amáchita, rü Tárchia, rü Méré, rü Marchéna rü Memucáu nixígü. Rü nümagü ga yema 7 ga yatügü ga iporaexü ga Pérchiaanewa rü Médiaanewa rü ãëxgacüarü ucuxeruütükumüwa naxügü. Rü taxü ga ãëxgacügü nixígü ga yema nachixüanewa. ¹⁵Rü nüma ga ãëxgacü ga Achuéru rü yema yatügüna naca rü nhanagürü: —¿Taxacü tá chaxü i nhuxmax? ¿Rü taxacürü poxcu nixí ixümatüxü i mugüwa ngíxcax i wüxi i ãëxgacümäx i tama ãëxgacüga ïnücü ega norü ngüxeruügüxü namugüga nax ngíxcax yacagüxüçax? —nhanagürü. ¹⁶Rü nüma ga Memucáu rü namücügüégagu ãëxgacüxü nangäxü rü nhanagürü: —Pa ãëxgacü, rü ngëma cuxmax rü tama cupexewaxica chixexü ixü, notürü guxüma i ãëxgacügü rü duüxügü iyatüxüpxewa inaxü i ngëma chixexü. ¹⁷Rü ngëxguma ngëma naigü i ngexügü i curü naanewa ngëxmagüxü nüxü cuaxgügi i ngëma naxüxü i ngëma cuxmax i Wáchi, rü nümagü rü ta rü taxütáma natega naxinüe. Erü tá nüxü nixugüe rü ãëxgacü ya Achuéru rü naxmax ga Wáchicax nangema rü ngíma rü tama naga ixinü. ¹⁸Rü guxüma i ngëma ãëxgacügi i Pérchiaanewa rü Médiaanewa ngëxmagüxü naxmaxgü rü ngëxguma nüxü nacuáchigagügi i ngëma naxüxü i ngëma cuxmax, rü ngëma ngexügü rü tá ta ngëmaäcü natemaxä nanaxügü nax tama natega naxinüexü. ¹⁹Rü cumaxä nüxü tixu, Pa ãëxgacü, rü ngëxguma chi curü me

yixígu nax cunaxunagüxüçax i wüxi i mu i tagutáma texé iyarüoxexü i Pérchiaanewa rü Médiaanewa, rü ngëma muwa rü tá nüxü quixu nax tagutáma wena cupexewa nax nanguxü i cuxmax i Wáchi. Rü nhuxuchi, Pa ãëxgacüx, rü name i nai i cuxmaxcax cudau, i ngëmaarü yexera cuga ïnücü. ²⁰Rü ngëma mu rü name nixí i cunaxunagü i guxüma i ngëma naanegü i namaxä icucuáxüwa. Rü ngëmaäcü i guxüma i ngexügü rü tá natega naxinüe rü woo ãëxgacü yixíxgu rüexna ngexürtüxümare i duüxü yixíxgu —nhanagürü. ²¹Rü yema Memucáuarü ucuxé rü ãëxgacüçax rü norü ngüxeruügüçax rü name. Rü yemacax ga nüma ga ãëxgacü rü nanamu nax naxümatüxü ga yema mu. ²²Rü wüxicigü ga nagawa naxümatü rü nhuxuchi guxüma ga yema naanegü ga ãëxgacü namaxä icuáxüwa nanamupane nax guxüma ga ngexügü rü guxüwama natega naxinüexüçax.

Itégu nangu nax ãëxgacümäx yixíxü

2 ¹Rü yexguma marü inangüxmiguwena ga nüma ga ãëxgacü ga Achuéru, rü ngíxna nacuaxachi ga naxmax ga Wáchi, rü nagu narüxíñü ga yema mu ga nüma naxümatüxügagu nax tagutáma wena ngíxü nadauxü. ²Rü yexguma ga yema norü ngüxeruügü rü nhanagürügi nüxü: —Name nixí i cuxü ngíxcax tadaugü i pacügi i mexechicü i taguma yatüxü cuaxgüci. ³¡Eçü nüxü naxuneta i duüxügü i wüxicigü i naane i namaxä icucuáxüwa nax ngëma pacügi i mexechicü i taguma yatüxü cuaxcü

ngíxű idexechixűcax rü tua curü ngexűgüpatawa ngíxű nagagüxűcax! Rü nhuxuchi name nixi ya yima ngexűgüpataarü daruxű ya Egái ngíxna nadau i ngéma pacügü nax ngíxű yangaxâegüxűcax. ⁴Rü ngéma pacü i yexera curü me ixicü Pa Äexgacü, rü ngéma tá iyixi i cuxmäx ixicü ngichicüxi i Wáchi —nhanagürügü. Rü yema ñü rü norü me nixi ga äëxgacü, rü yemaacü nanaxü. ⁵Rü Chucháwa ga äëxgacüpatawa napuracü ga wüxi ga Yudéu ga Béyamítanüxű ga Marduquéu ga naéga. Rü nüma rü Yaxí nane nixi, rü Chimeí rü Chí tixi ga norü oxigü. ⁶Rü nüma ga Marduquéu rü natanüwa nayexma ga yema muxüma ga Yudéugü ga Nabucodonochó Yerucharéuwa ígaxüxű wüxi gu namaxä ga Yeconía ga Yudáanecüäxarü äëxgacü ixicü. ⁷Rü nüma ga Marduquéu rü nüxű iyexma ga wüxi ga nanepüxicü ga guxüwama tjaxcucü. Rü ngíega rü Adácha rüexna Ité nixi. Rü ngíma rü imechametüxuchi rü ngíxine rü namexechi. ⁸Rü yexguma naxunagüga ga äëxgacüarü mu ga pacü ngíxű nax nanutaquexegüxűchiga, rü mucüma ga pacü ngíxű nanutaquexegü nagu ga äëxgacüpata ga Chucháwa yexmagüne. Rü pacügürü daruxű ga Egáimexéwa iyexmagü. Rü yema pacügütanüwa ta iyexma ga Ité. ⁹Rü nüma ga Egái ga yema pacügümäxä icuaxcü rü poraäcü norü me iyixi ga Ité. Rü yemacax ga nüma ga Egái rü noxtacüma ngíxű nayangaxäe rü memaexü ga ñona ngíxna naxä. Rü ngíxű naxuneta ga 7 ga ngexügü ga äëxgacüpatawa puraciécü ga nüxű rücuqxmaegücü nax yema Iténa

daugüxűcax. Rü yema rümemaeñü ga ucapuwa ngíxű nagagü nax yéma nayexmaxücax ga ngexügüpatawa. ¹⁰Notürü ngíma ga Ité rü tama ngígü iyaxu nax Yudéu yixixű rü tama ngígü iyaxu ga texétanüxű nax yixixű. Yerü yemaacü ngíxű naxucuxë ga Marduquéu nax tama ngígü yaxuxűcax.

.....

¹⁵Rü ngíma ga Ité ga Marduquéueyax ga Abiáixacü, rü yexguma ngíwa nanguxgu nax äëxgacüpexewa ngíxű nagagüxű, rü ngíma rü inayaxu ga yema Egái ga pacügürü daruüarü ucuxë. Rü meama ngígü ingaxäe yema ngímaxä nüxű yaxuxürüxű. Rü yema naigü ga pacügü rü poraäcü ngímaxä itaaxëgü ga yexguma ngíxű nadaugü. ¹⁶Rü yexguma marü 7 ga taunecü äëxgacü yixixgu ga Achuéru, rü meama norü 10 ga tauemacü ga Tebëxgu äégaciü (yanérü) nixi ga äëxgacüpatawa Itéxű nagagüxű naxüntawa ga Achuéru. ¹⁷Rü yexguma ngíxű nadaxgux ga Achuéru rü poraäcü nüxű ingúchaü gucü ga naigü ga pacüarü yexera. Rü yemacax ngíteruwa nayangaxcuchi ga yema ngaxcueruxű ga äëxgacümaxcax ixixű, rü ngíxű naxuneta nax naxmax yixixű ngichicüxi ga Wáchi.

.....

Marduquéu rü nüxű nacuáchigaama nax äëxgacüxű yamaxgüchaüxű

²¹Rü wüxi ga ngunexű ga yexguma Marduquéu äëxgacüpataarü iäxwa nadauxüntaeyane rü nüxű naxinü ga taxre ga iäxarü daruügü ga Bigatá rü Tére ga nugaäcü nügümäxä idexagüxű

nachigagu nax nhuxācü tá ãëxgacü ga Achuéruxü yamaxgüxü. ²²Rü yexguma yemaxü nacuqxgu ga Marduquéu rü ãëxgacü naxmax ga Itémaxā nüxü nixu ga ãëxgacüxü nax yamaxgüchaüxü. Rü ngíma ga Ité rü ãëxgacümaxā nüxü iyaxu ga yema Marduquéu ngímaxā nüxü ixuxü. ²³Rü nüma ga ãëxgacü rü naxcax ínicagüchigü nachiga ga yema nax yamaxgüchaüxü. Rü nüxü nacuáchiga nax aixcuma yixixü ga yema. Rü yemacax nanawëgxünaxä ga yema taxre ga yatügü. Rü guxüma ga yema ngupetüxü rü ãëxgacüpexewatama nanaxümatü nagu ga nachixüanepane.

Marduquéu rü Amáuchiga

3 ¹Rü yema ngupetüxguwena rü nüma ga ãëxgacü ga Achuéru rü wüxi ga yatü ga Amáüxü naxuneta nax norü ngüxëerüügümamaxä inacuáxüçax. Rü yemacü nawa nangu nax guxüma ga yema naanemaxä inacuáxü ga Amáü. Rü Achuéruxicatama nixi ga naétüwa yexmaxü. Rü nüma ga Amáü rü Amedáta nane ga Agáchetanüxü nixi. ²Rü guxüma ga yema ãëxgacüpatawaarü puracütanüxügü rü Amáüpexegu nacaxápüxügü rü inarümaxächitanü ga yexguma Amáü napexewa üpetüxgu rüexna napexewa nayexmagu. Yerü yemacü nixi ga ãëxgacü ga naxunagüäxü. Notürü nüma ga Marduquéu rü tama naga naxinüchaü ga yema mu, rü yemacax tama narümaxächi ga yexguma Amáü napexewa üpetüxgu. ³Rü yexguma yemaxü nadaugüga ãëxgacüarü ngüxëerüügü, rü Marduquéuna nacagüe

rü nhanagürüğü: —¿Tüxcüü tama naga cuxinü i ngëma ãëxgacü unagüxü? —nhanagürüğü. ⁴Rü guxüma ga ngunexügugu rü yemaacütama Marduquéuna nacagüxü, notürü nüma ga Marduquéu rü nanangäxü nax nüma rü Yudéu yixixü rü yemacax tama Amáüpexegu nayarümaxächi. Rü yemacax ga yema duüxügü rü Amáümaxä nüxü nayarüxugüle rü nüxna naca rü name nax yemamaxä nügi ínapoxüxü ga Marduquéu. ⁵Rü yexguma Amáü Marduquéuxü daxgu nax tama inacaxápüxüxü rüexna yanamaxächixü ga yexguma yéma naxüpetüxgu, rü nüma ga Amáü rü poraäcü nanu. ⁶Notürü yema marü nüxü nax nacuáxü nax taxacürü duüxü yixixü ga Marduquéu rü yemacax tama nüxicá nanapoxcuchaü. Rü nagu narüxinü nax nhuxäcü tá nadaiaxü ga guxüma ga yema Yudéugü ga yema naanegü ga Achuéru namaxä icuáxüwa yexmagüxü.

Mu ga Yudéugüarü daixchiga unagüxü

⁷Rü yexguma 12 ga taunecü ãëxgacü yixixgu ga Achuéru, rü meama gumá nüxíraxüçü ga tauemacü ga Nisáügu ãégacügu (abríu) rü Amáüpexewa naxcax nadaugü nax taxacürü ngunexü tá yixixü ga Yudéugüxü nagu nadaiixü. Rü nagu naxunetagü nax guma nai ga 12 ga tauemacü ga adágu ãégacüarü 13 ga ngunexügu (13 feweréru) tá yixixü nax nadaiaxü. ⁸Rü nüma ga Amáü rü ãëxgacü ga Achuéruxütawa naxü nax namaxä nüxü yanaxuxüçax nachiga ga yema. Rü nhanagürü: —Pa Æëxgacüx, rü nataniüwa i guxüma i ngëma togü i

nachixűanecüäxgü rü nangexma i wüxitücumü i tama togümaxä wüxicuchaňxü. Erü ngëma nacümagü rü nanatoraxü rü tama naga naxinüe i ngëma curü mugü, Pa Äëxgacüx. Rü ngëmacax, Pa Äëxgacüx, rü tama name nax nhaa naane i namaxä icucuáxüwa namaxëxü. ⁹Rü ngëmacax Pa Äëxgacüx, ega curü me yixixgu i ngëma nüxü chixuxü !rü ëcü naxunagü i wüxi i mu i nüxü ixuxü nax noxtacüma nadaixü i ngëma Yudéugü! Rü chama rü tá 330,000 quíru naguxü i diërumü ichaxä nax ngëmamaxä naxütanüxüçax nüxü i ngëma nadaixü —nhanagürü. ¹⁰⁻¹¹Rü yexguma ga nüma ga äëxgacü rü nhanagürü nüxü: —!Rü ngëma diëru rü cuxrütama yix! !Rü ngëma Yudéugü rü namaxä naxü i taxacü i cuma cunaxwæxexü! —nhanagürü. Rü nhuxuchi nügümexëwa ngixü nayaxu ga norü ãnera rü Amáuna ngixü naxä nax yemaacü äëxgacüéga nawa ngóxüçax ga yema mu ga Amáü unagüxü. ¹²Rü gumá taunecüarü nüxiraxüçü ga tauemacüarü 13 ga ngunexügu rü nüma ga Amáü rü nanangutaquexexë ga äëxgacüarü poperaarü ümatüruügü. Rü namaxä nüxü nixu nax naxümatügüäxüçax ga wüxi ga mu naxcax ga guxüma ga äëxgacügü ga namaxä icuáxü ga yema (127) nachixűanegü ga Achuérumexëwa yexmagüxü. Rü wüxicigü ga yema nachiňanecüäxgügawa naxümatü ga yema mu, rü äëxgacüéga nagu naxü rü norü ãneraéga nawa nangox. ¹³Rü yema äëxgacüarü orearü ngerüügü rü inayanuetanü ga yema popera nawa ga guxüma ga yema nachixűanegü ga äëxgacü namaxä icuáxü. Rü yema

poperawa rü nüxü nixu rü nhanagürü. “Rü meama nai ya 12 ya tauemacü ya adágü äégacüarü 13 ya ngunexügu (13 feweréru) rü tá nadai i guxüma i Yudéugü i yatüxü rü ngexü rü ngextüxüxügü rü paxügü rü buxügü. Rü guxüma i ngëma norü ngëmaxügü rü ngëma nadaixümxexëwa tá nachoü”, nhanagürü.

Nangechaügü ga Yudéugü yerü naxunagü ga norü daichiga

4 ¹Rü yexguma Marduquéu nüxü cuaxgu ga yema unagüxü rü nügü nartigáutechiru yerü poraäcü nangechaü. Rü yemacax témüxü ga naxchirugu nicüx rü tanimucamaxä nügü nagüeru. Rü guma ñanegu ínayaxüegu rü tagaäcü aita naxü norü ngechaümaxä. ²Rü yemaacü inixü rü nhuxmata äëxgacüpataaxwa nangu rü yéma nayachaxächi, yerü nachywu ga ngechaüchirugu icúxe äëxgacüpatagu nax ücuxü. ³Rü yexgumarüxü ta ga wüxicigü ga ñanewachigü ga ngextá íyanguchigüxüwa ga yema mu ga äëxgacü üxü, rü ga Yudéugü rü poraäcü nanaxixächiäetanü. Rü poraäcü nangechaügü rü tama nachibüe rü naxauxe. Rü muxüma ga nümagü rü tanimucatexegu napegü rü naxchiru ga témüxügu nicüxgü.

Yudéugüétüwa ichogü ga Ité

⁴Rü yema ngixütaxügü ga Ité rü yema yatügü ga ngirü daruügü ixígüxü rü ngimaxä nüxü nixugü ga yema Marduquéu ngupetüxü. Rü yemaxü naxinügu ga ngimax rü yexeraäcü

inaxixāchiāxē. Rü yemacax
 Marduquéucax yéma inamu ga mexū ga
 naxchiru nax ínacuxuchixūcax ga yema
 témuxū ga naxchiru ga nagu yacúxū.
 Notürü ga nümax rü tama
 ínacuxuchichaū. ⁵Rü ngíma ga Ité rü
 naxcax ingema ga yema ngíri daruüeru
 ga Atáqui. Rü Marduquéuñítawa inamu
 nax nüxna yacaxaxūcax nax t̄axacü
 ngupetüxū rü taxacüçax natémüchiruxū.
⁶Rü nüma ga Atáqui rü Marduquéuna
 nayaca ga īanearü ngutaquechicawa
 ga äëxgacipataarü īäxarü toxmaxtawa.
⁷Rü nüma ga Marduquéu rü namaxā
 nüxū nixu ga guxūma ga yema
 ngupetüxū rü nhuxre ga diéru ngíxū nax
 inaxāxū ga Amáu nax yemaacü guxūma
 ga Yudéugüxū nadaiñūcax. ⁸Rü
 yexgumarüxū ta Atáquina nanaxāpane
 ga yema mu ga nüxū ixuxū ga
 Yudéugüarü daixchiga. Rü Atáquimaxā
 nüxū nixu nax Iténa naxāñūcax rü
 yemaacü nüxū nacuáñūcax ga yema
 ngupetüxū. Rü yexgumarüxū ta Itécax
 yéma namuga nax ngímatama
 äëxgacümaxā nüxū yanaxuxūcax rü
 yemaacü naétuwa nachogüxūcax ga
 ngitanüxügū. ⁹Rü nüma ga Atáqui rü
 natáegu rü Itémaxā nüxū nayarüxu ga
 yema Marduquéu namaxā nüxū ixuxū.
¹⁰Rü ngíma ga Ité rü wenaxarü
 Marduquéuñítawa inamu ga Atáqui nax
 namaxā nüxū yanaxuxūcax ga ngíri
 dexa ga nhaxü: ¹¹“Guxūma i duñxügū
 rü nüxū nacuax rü ngëxguma texé
 äëxgacüñítawa ûmaregu rü tama nüma
 tûmacax nangemaya. Notürü tá ngéma
 chaxüama rü nüétama ega woo
 chayuxgux”, ngírgürü. ¹²Rü yexguma
 ga nüma ga Marduquéu rü nanaxü ga
 yema Ité namaxā nüxū ixuxū.

ngunexū taguma chauxcax nangema ya
 äëxgacü”, ngírgürü. ¹³Rü yexguma
 Marduquéu nüxū ïnügu ga ngíri ngäxü
 ga Ité, rü ngíxcax yéma namuga rü
 nhanagüri: “¿Exna cuma nagu
 curüxñügu rü taxütáma cuyuxü erü
 äëxgacipatawa cungexma woo Yudéu
 nax quixixü? ¹⁴Rü nhuxmax nax ngéma
 cungeaxmarexü rü tama naétuwa nax
 cuchogüxü i tatanüxügü i Yudéugü, rü
 toxnamana tá ne naxü i ngüxée nax
 nawa fínguxüñūcax i ngéma guxchaxü,
 notürü i cumax rü ngéma
 cunatütanüxügü rü tá nayue. Rü
 bexmana ngéma nax toxü ícupoxüñūcax
 nix i äëxgacümaxwa nax cunguxü i
 nhuxmax”, nhanagüri. ¹⁵Rü yexguma
 ga ngíma ga Ité rü nhaäcü
 Marduquéucax yéma imuga: ¹⁶“¡Ecü
 ngéma naxü rü nangutaquechexéxē i
 guxūma i Yudéugü i Chuchåwa
 ngëxmagüxü nax chauxcax aureäcü
 nayumüxegüxūcax! ¡Rü tamaepüx i
 ngunexü rü tamaepüx i chütaxü rü
 taxuxütáma t̄axacü nangõxü rüexna
 taxacü nixagü! Rü chamax, rü namaxā
 i chauxütaxügü rü ngémaäcü tátama
 tanaxügü. Rü ngémawena rü tá
 äëxgacüñítawa íchayadau woo nachuxu
 nax texé ngéma ûmarexü tama tûmacax
 nangemayane. Notürü tá ngéma
 chaxüama rü nüétama ega woo
 chayuxgux”, ngírgürü. ¹⁷Rü yexguma
 ga nüma ga Marduquéu rü nanaxü ga
 yema Ité namaxā nüxū ixuxū.

Äëxgacüñítawa ixü ga Ité

5 ¹Rü tamaepüx ga ngunexüguwena
 rü ngíma ga Ité rü nagu iyacux ga
 ngíri äëxgacümaxchiru rü nhuxuchi

ãëxgacüpatagu ixücu. Rü yema ucapan ga ãëxgacü nawa rütoxüarü iãxarü weçgu iyachi ga ãëxgacü mea ngíxü ídauxüwa. ²Rü nüma ga ãëxgacü rü yexguma ngíxü nadaxgux ga Ité nax yexma nachixü, rü ngímaxä nataäxë rü nanawexnagü ga norü úirumenaxä. Rü ngíma ga Ité rü naxcax iyaxü rü norü úirumenaxäpexegu iyarüngögü. ³Rü nüma ga ãëxgacü rü ngíxna naca rü nhanagürü: —¿Tاخacü cuxü nangupetü Pa Ité? ¿Rü taxacü cunaxwaxe? ¡Rü woo chi ngäxügu i chauchixüanecax choxna cucaxgu rü chi cuxna chanaxä! —nhanagürü. Rü Ité rü inangäxü rü ngígürügü: ⁴—Rü ngéxguma chi curü me yixíxgu, Pa Äëxgacü, rü cuxna chaxu nax chauxütawa cuxüxüçax erü cuxcax rü Amáüçax chanaxü i wüxi i õna i mexü i nhuxmax —ngígürügü. ⁵Rü nüma ga ãëxgacü rü norü duüxügüxü namu rü nhanagürü: —¡Naxcax pedaux ya Amáü rü nua naxü nax ngémaäcü nataäxëxüçax i Ité! —nhanagürü. Rü nhuxuchi ga nüma ga ãëxgacü rü Amáü rü yéma naxí nawa ga yema õna ga Ité naxcax üxü. ⁶Rü yexguma ínachibüeyane rü nüma ga ãëxgacü rü Itéxü nhanagürü: —¡Choxna naxcax naca i tاخacü i cuma cunaxwaxexü rü tá cuxna chanaxä woo chitama ngäxügu i chauchixüanecax choxna cucaxgu! —nhanagürü. ⁷Rü ngíma ga Ité rü inangäxü rü ngígürügü: —Nhaacicatama nixí i ngéma chanaxwaxexü i tá cuxna naxcax chacaxü. ⁸Pa Äëxgacü, ngéxguma chi aixcuma choxü cungechaüxgu, rü chi curü me yixíxgu i ngéma chanaxwaxexü, rü chi choxna

cunaxäxchaügu i ngéma cuxna naxcax chacaxaxü, rü cuxna chaxu nax moxüarü ngunexügu Amáümaxä nua chauxütawa pexixü naxcax i to i õna i pexcax tá chamexëexü. Rü ngéma tá nixí i cumaxä nüxü chixuxü, Pa Äëxgacü, i ngéma choxna naxcax cucaxaxü —ngígürügü.

Amáü rü Marduquéucax nanaxü ga wüxi ga wëxnaxächicaxü

⁹Rü nüma ga Amáü rü poraäcü nataäxëäcüma natáegu nawa ga chibü. Notürü yexguma ãëxgacüpataraü iãxwa ínaxüxügu rü poraäcü nanu yerü ga Marduquéu ga iãxwa yexmacü rü tama inachi rü bai ga nax naxiäxächixü ga yexguma nüxü nadaxgux ga yéma nax naxüpetüxü. ¹⁰Notürü yexgumatama rü tama nügü nangoxëx ga nax nanuxü. Rü yexguma nachiüwa nanguxgu rü namüçügüçax nangema rü ngícxax nangema ga Chére ga naxmax. ¹¹Rü yema namüçügüpexewa inanaxüga nügü nax yacuqxüüxü. Rü nüxü nixu nax nhuxäcü namuarü ngemaxüäxüçichixü rü namuxacüxüçichixü rü nhuxäcü ãëxgacü nüxü icuqxüüxü natanüwa ga yema norü ngüxéerüügü rü yemacax yema togüétüwa nanaxüxëx ga ãëxgacü. ¹²Rü nhanagürü ta: —Rü chaxicatama nixí i choxna naxuxü i Ité i ãëxgacü naxmax nawa i ngéma õna i nhuxmax ãëxgacüçax naxcax nangemaxü. Rü wenaxarü choxna ixu nawa i ngéma õna i moxü tá ãëxgacüçax naxüxü. ¹³Notürü ngéxguma nüxü chadaxgu i ngéma Yudéu i Marduquéu i ãëxgacüpataraü iãxwa rütoxü rü chauäewa nangux erü

tama chox^ü nicuqx^üx^ü. Rü ngēmagagu choxna ninha i ngēma chorü taãx^e i ãëxgacü naxm^{ax} ch^äquxcax üx^ü
—nhanagürü ga Amáü. ¹⁴Rü yexguma ga naxm^{ax} rü namücögü rü nhanagürögü nüx^ü: —; Ecü duüx^üg^üx^ü naxüx^e i wüxi i wëxnaxâchica i 22 métru i nor^ü máchane, rü mox^ü paxmama rü ãëxgacüna naca nax ngēmagu nawëxnaxâg^üäx^ücax i Marduquéu! ¡Rü nhux^üchi ngēmaäcü chibüwa nax^ü namax^ü ya ãëxgacü! Eru marü taxugutáma curüx^ün^ü i ngēguma —nhanagürögü. Rü yema ñü rü norü me nix^ü ga Amáü rü yemacax duüx^üg^üx^ü nanaxüx^e ga wüxi ga wëxnaxâchica.

Marduquéu narüporamae

6 ¹Rü yema ga chütax^ügu ga ãëxgacü rü tama nepe rü inadauecha. Rü yemacax naxcax nangema ga yema popera ga nagu naxümatüx^ü ga gux^üuma ga yema nachix^üanewa ngupetüx^ü nax naxcax nüx^ü nadaumatüg^üix^ücax. ²Rü yexguma nüx^ü nadaumatüg^ügu ga yema popera rü yexma nüx^ü nayangaug^ü ga ore ga Marduquéuchiga ga nhux^üchi ãëxgacü ga Achuérx^ü ínapox^üx^ü ga yexguma yema ãëxgacüpataaru^ü daru^ügü ga Bigatá rü Tére nüg^ü uc^üx^üg^ütu^ü nax ãëxgacüx^ü yamaxg^ücha^üx^ü. ³Rü yemax^ü nax^üng^ü ga ãëxgacü rü ñinaca rü nhanagürü: —; Taxacürü ãmare rü cuqx^üx^ü nix^ü ga nayax^üx^ü ga Marduquéu naxcax ga yema mex^ü ga ch^äquxcax naxüx^ü? —nhanagürü. Rü nüma ga norü ngüx^üeru^ügü rü nanangäx^ügü rü nhanagürögü: —Taxux^üuma noxtacüma, Pa Æëxgacüx —nhanagürögü. ⁴Rü

yexguma íyadexagüyane rü yoxni ga nüma ga Amáü rü yéma nangu rü yemacax iãxtüwa nayexma nax ãëxgacüna yacax^ücax nax Marduquéux^ü yema wëxnaxâchica ga naxüx^ügu nawëxnaxâx^ücax. Rü yexguma ga nüma ga ãëxgacü rü ñinaca rü nhanagürü: —; Texé tix^ü ya iãxtüwa ngëxmaxe? —nhanagürü. ⁵Rü yema norü ngüx^üeru^ügü rü nanangäx^üyü nhanagürögü: —Amáü nix^ü i ngéma ngëxmax^ü —nhanagürögü. Rü nüma ga ãëxgacü rü nhanagürü: —; Namax^ü nüx^ü pexu rü tua nax^ü! —nhanagürü. ⁶Rü yexguma ga nüma ga Amáü rü nix^ücu rü ãëxgacüpxegu nayachi. Rü nüma ga ãëxgacü rü nüxna naca rü nhanagürü: —; Nhux^üchi i nüx^ü quicuqx^üüx^ü i wüxi i yatu^ü i cuma cunaxwaxex^ü nax nüx^ü quicuqx^üüx^ü? —nhanagürü. Rü nüma ga Amáü rü nüg^üäewa nagu narüxiñu: —; Texéx^ü tá nicuqx^üü ya ãëxgacü? —; Rü tau^ü exna i chox^ü tátama yix^üü? —; nhax^ügu narüxiñu. ⁷⁻⁸Rü yemacax ga nüma ga Amáü rü ãëxgacüx^ü nangäx^üyü nhanagürü: —Ngëxguma chi nüx^ü chiqcuqx^üücha^ügu i wüxi i yatu^ü rü naxchiru i ãëxgacü nagu icu^üügu chi chayacu^üx^üex^ü, rü nhux^üchi norü cowaru i ãëxgacü nagu ix^üügu chi chayax^üx^üex^ü rü ngaxcuerux^ü i ãëxgacü namax^ü ngaxcueru^ümax^ü chi chanangaxcueru. ⁹Rü chi chorü ngüx^üeru^ügüerux^ü chamu nax nagu yacu^üx^üäx^ücax i ngéma naxchiru rü chi cowaruétigu chanaxaunagüx^e nax ngémaäcü ïanema^ügu namax^ü yacaechigüx^ücax: “Nhaäcü nix^ü ya ãëxgacü i nüx^ü yacu^üüx^ü i wüxi i duüx^ü i namax^ü nataäx^ex^ü”, nhachagürü chi

—nhanagürü ga Amáū. ¹⁰Rü yexguma ga nüma ga ãëxgacü rü nhanagürü:
 —Namexechi nixí i ngéma. ¡Écü nhuxmax rü nayaxu i ngéma naxchiru rü ngéma cowaru rü ngéma nüxü quixuxüäcüma naxü namaxã ya Marduquéu ya Yudéu ya ãëxgacüpataarü iñxarü daruxü! —nhanagürü. ¹¹Rü yexguma ga Amáū rü nanayaxu ga yema ãëxgacüchiru rü ga cowaru ga ãëxgacü natagu tonagüxü, rü Marduquéuxü nicuxcuchi rü yema cowarutagu nayaga. Rü ianemaügu namaxã nanaxüane rü namaxã nicaechigü rü nhanagürü: —Rü nhaäcü nixí i namaxã naxüäxü i ngéma yatü i ãëxgacü nüxü icuaxüüxü —nhanagürü. ¹²Rü yemawena rü nüma ga Marduquéu rü natáegu nax ãëxgacüpataarü iñxna yadauxüçax. Notürü nüma ga Amáū rü nügü nidüxchiwe rü nangechaüäcüma paxa nachiüwa naxü. ¹³Rü yexguma nachiüwa nanguxgu rü naxmaxmaxä rü namüfügümäxä nüxü nixu ga yema ngupetüxü. Rü nümagü nanangäxügü rü nhanagürü: —Ngéma Yudéu i Marduquéu rü taxucürüwa nüxü curuyexera, erü ngéxguma chi ngémaäcü namaxã cunaxüügxux rü tá cuxchaama chixexü cuxçax ínangu —nhanagürü. ¹⁴Rü yexguma iyadexayane rü ínangugü ga ãëxgacü ga Achuéruarü duüxügü nax Amáüçax yacagüixüçax nax Itéarü ñonawa nagagüaxüçax.

Amáümaxä nanaxuegu nax yamaxgüäxü

7 ¹Rü nüma ga ãëxgacü rü Amáū rü nawa naxí ga yema chibü ga Ité naxçax mexeëxü. ²Rü yexguma norü wíu

iyaxaxgüyane rü nüma ga ãëxgacü rü wena ngíxna naca ga Ité, rü nhanagürü: —¿Taxacü nixí i naxçax ícucaxchaüxü, Pa Chaxmäx, Pa Ité? ¡Rü choxna naxçax naca i ngéma cunaxwaxexü rü chama rü tá cuxna chanaxä woo chi naxçax ícucaxgu i ngäxügu i chauchixüane! —nhanagürü. ³Rü ngíma ga Ité rü inangäxü rü ngígürügü: —Pa Chorü Æëxgacü, ngéxguma chi aixcuma choxü cungechaüxgu, rü cuxcax namexgu i ngéma cuxna naxcax chacaxaxü, rü nhaaxicatama nixí i chanaxwaxexü nax cuxna naxcax chacaxaxü, Pa Æëxgacü: ¡Rü choxü nüxü nangechaxü i chorü maxü rü nüxü nüxü nangechaxü i ngéma chautanüxügürü maxü! ⁴Erü chama rü chautanüxügü rü marü toxü naxüpane nax ngémaäcü toxü nadaixüçax ya guxäma. Rü ngéxguma chi tomaxä natáegüga nax togüartü puracütanüxügü tixigüüçax, rü chama rü chi taxu nhachagürümare, woo i ngéma rü ta rü wüxi i chixexü i taxü nixí i cuxçax, Pa Æëxgacü —ngígürügü. ⁵Rü yexguma ga nüma ga Achuéru rü ngíxna naca rü nhanagürü: —¿Texé tixí ya yíxema tügü írüporaxe nax ngéma chixexü cumaxä taxüxü? —nhanagürü. ⁶Rü ngíma rü inangäxü rü ngígürügü: —Ngéma torü uanü i chixexü tomaxä üxchaüxü rü nhaa chixecümaxü i Amáū nixí —ngígürügü. Rü yexguma yemaxü naxñugu ga Amáū rü poraäcü norü muümaxä nanaxíxachiäxä napexewa ga ãëxgacü rü naxmaxpexewa. ⁷Rü nüma ga Achuéru rü norü numaxã nayuxnagü rü yéma nüxna ninha ga yema ínachibüexüwa rü ãëxgacüpataaxtüwa

nanha. Rü nüma ga Amáū ga marü nüxū nax nacuáxū nax aëxgacü tá namaxã naxueguxū nax yamägxüaxū, rü yoxni Itépexegu nayangücuchi rü ngíxū nacäqaxū nax naétüwa nachogüxū nax tama aëxgacü namaxã naxueguxūcax nax yamaxgüaxū. ⁸Rü yexguma napataaqxtiwa natáeguxgu ga aëxgacü rü wena nixücu nawa ga yema ucapan ga nawa nachibüexū, rü nüxū nadau ga Amáū ga Itéxütagu nangücuchixū rü nugaäctü nhanagürü: —Chopexewatama ngimaxã cumáxchaū i nhaa chaxmax nawa ya daa chapata —nhanagürü. Rü yexgumatama Amáūxū nidüxchiwegü namaxã ga yema naxchiru ga duüxū imáxchaúxū namaxã natüchiwegüxū. ⁹Rü yexguma ga Arbóna ga aëxgacüarü ngüxéeruxū ixixū rü nhanagürü: —Pa Cori Pa Äëxgacüx, nhaa Amáū rü duüxügüxū nanaxüxéx i wüxi i wéxnaxächica i 22 métruartü ngäxū i norü máchane nax ngëmagu nawëxnaxääxüçax ya Marduquéu ga cuxü ípoxüçü ga yexguma Bigatá rü Tére cuxü imägxüchaügu. Rü ngëma wéxnaxächica rü Amáüpataaqxtiwa nangexma —nhanagürü ga Arbóna. Rü nüma ga aëxgacü rü nanangäxū, rü nhanagürü: —Ngëmagu peyawëxnaxäx i Amáū! —nhanagürü. ¹⁰Rü nüma ga aëxgacüarü duüxügü rü yema nümatama ga Amáū Marduquéucax naxüxū ga wéxnaxächicagu nanawëxnaxägü. Rü yexguma narüngüxmü ga aëxgacü.

Mu ga Yudéugüétüwa chogüxū

8 ¹Rü yematama ngunexügu rü nüma ga aëxgacü ga Achuéru rü naxmax ga Iténa nanaxämare ga guma napata ga

Amáū ga Yudéugümaxä rüxuanüxū. Rü nüma ga aëxgacü rü Marduquéucax nangema rü yemacax aëxgacüxütawa naxü yerü ngíma ga Ité rü nüxū iyaxu nax ngínepu nane yixixū. ²Rü yexguma ga nüma ga aëxgacü rü ngíxū ínangaxüchi ga norü ãnera ga Amáuna ngíxū nayaxüxcü. Rü Marduquéuna ngíxū naxã. Rü ngíma ga Ité rü Marduquéuxü ixuneta nax namaxã inacuáxüçax ga yema yemaxügü ga Amáuarüchirex ixixū. ³Rü nhuxüchi ngíma ga Ité rü wenaxarü aëxgacüxütawa ixü. Rü napexegu iyangücuchi rü ixaxu. Rü nüxū icaxaxü nax ínapiäxüçax ga yema mu ga Amáū unagüxū ga Yudéugüarı daixchiga nax yemaacü yanaxomarexüçax. ⁴Rü nüma ga aëxgacü rü Itéetüguama nanawëxnagü ga norü úirumenaxä. Rü yexguma ga ngíma ga Ité rü napexewa ichi, rü ngügürügü nüxü: ⁵—Pa Äëxgacüx, ngëxguma chi aixcuma choxü cungechaüxgu, rü aixcuma cuxcax namexgu i ngëma cuxna naxcax chacaxaxü, rü chanaxwaxe i cunaxümatü i to i mu i nüxü ixuxü nax marü yanaxoxü i ngëma mu ga Amáū unagüxü nax chautanüxügü i Yudéugüxü nadaixüçax i guxüma i cuchixüanewa. ⁶Rü ngëmacax taxucürtüwa yaxna namaxã chaxñü i ngëma chixexü i chautanüxümaxä naxueguxü nax nadaixchaüxü —ngügürügü. ⁷Rü yexguma ga nüma ga aëxgacü ga Achuéru rü naxmax ga Itémaxä rü Yudéu ga Marduquéumaxä nüxü nixu rü nhanagürü: —Chama rü marü cuxna chanaxã, Pa Itéx, ya yima Amáüpata. Rü nüma ga Amáū rü marü

chanamu nax nawēxnaxāgūāxūcax yerü nanaxunagü nax guxāma i pemax i Yudéugü pexü nadaixchaūxü. ⁸Rü nhuxmax rü pexü chamu nax chauégagu penaxümatüxü rü penaxunagüxü i wüxi i to i mu i pexcax mexü nax peétüwa nachogüxü. ⁹Rü chorü ãnera i chauéga ngīwa ngēxmacümäxä penaxüéga! Erü wüxi i mupane i chauéga unagüxü rü chorü ãneraéga nawa ngóxü rü taxucürwama texé itayanaxoxëxé —nhanagüri. ¹⁰Rü yegumatama naxcax nangema ga ãëxgacüarü poperaarü ümatüruügü. Rü yema ngunexü ga nagu naxümatüxü rü meama norü tamaepüx ga tauemacü ga siwáügu ãégacüarü ¹¹23 ga ngunexügu nixi (yúriuarü 23). Rü Marduquéu rü yema poperaarü ümatüruügumäxä nüxü nixu nax nhuxäcü tá naxümatügüxü naxcax ga Yudéugü, rü naxcax ga wüxicigü ga ãëxgacü ga namaxä icuaxgüxü ga yema ¹²27 ga Achuéruchixüanegü ga Ídiaanewa ixügüxü rü nhuxmata Echiopáanewa nangu. Rü yema mupane rü wüxicigü ga nagawachigü naxümatü. Rü Yudéugügawa rü ta naxümatü. ¹³Rü yema poperawa nangox ga naéga ga gumá ãëxgacü ga Achuérü rü norü ãneraéga rü ta nawa nangox. Rü nhuxuchi poperaarü nuruügü ga ãëxgacüarü cowarugü ga iporaxüchixügo iñü namaxä nanuegü.

¹¹Rü yema poperawa rü nüma ga ãëxgacü rü guxüma ga Yudéugüna naxäga nax nügü nanutaquexegüxücax nax nügütama ínapoxügüxücax rü nadaiaxücax ga guxüma ga duüxügü ga guxchaxü namaxä üxü rü noxrüxü yaxixéegüaxücax ga yema norü

uanügüarü naanegü rü norü yemaxügü. ¹²Rü yematama ga ngunexü ga Amáu Yudéugüxü nagu daixchaüxügu rü yematama ngunexügu nixi ga naxunetaxü ga Marduquéuarü mu nax guxüwama Achuéruchixüanegüwa nügü nanutaquexegüxücax ga Yudéugü nax nügütama ínapoxügüxücax. Rü yema ngunexü rü meama norü ¹³12 ga tauemacü ga adágü ãégacüarü ¹⁴13 ga ngunexügu nangu (13 feweréru). ¹⁵Rü yema muwa rü nüxü nixu ta nax guxüanewa naxunagüxücax nax guxüma ga duüxügü nüxü nacuaxgüxücax rü nümagü ga Yudéugü rü ínamemaregüxücax nax norü uanügümaxä nügü nadaixücax rü nüxü naporamaegüxücax. ¹⁶Rü yema poperaarü nuruügü rü paxama inaxiachi nagu ga yema ãëxgacüarü cowarugü ga iporaxüchixü yerü yemaacü nanamu ga ãëxgacü. Rü yema mu rü Chucháaru íanewa rü ta naxunagü. ¹⁷Rü yema ngunexü ga nagu naxunagüxü ga yema mu, rü nüma ga Marduquéu rü nagu nicux ga ãëxgacüchiru ga cómxü rü yáuxü. Rü nügü natüätü namaxä ga wüxi ga tüätürxü ga líüchinaxcax ga dauracharaxü. Rü nügüeruwa nayangaxcuchi ga wüxi ga ngaxcueruxü ga úirunaxcax. Rü yemaacü ínaxüxü ga ãëxgacüpatawa. Rü guxüma ga duüxügü ga Chuchácüxü rü tagaäcü nüxü nicuaxüxügü. ¹⁸Rü nüma ga Yudéugü rü poraäcü nataäxegü, rü guxüwama ga duüxügü rü yema Yudéugüxü nicuaxüxügü. ¹⁹Rü guxüma ga Achuéruchixüanegüwa rü íanegüwa ga ngextá ínanguxüwa ga yema mu ga ãëxgacü unagüxü, rü nüma ga Yudéugü

rü poraācü nataāxēgü, rü
nanaxüchigagü ga yema ngunexü. Rü
muxüma ga yema togü ga duüxügü rü
nügü nixugüe nax Yudéugü yixígüxü,
yerü poraācü yema Yudéugüxü namuüe.

Yudéugü rü narüporamaegü

9 ¹Rü yema ãēxgacüarü mu ga
Yudéugüétüwa chogüxü rü meama
norü 12 ga tauemacü ga adágü
ãégacüarü 13 ga ngunexügü nangu (13
feweréru). Rü yematama ngunexü nixí
ga nanguxchañchiréxü ga Amáuarü mu
ga Yudéugüarü daixchigaxü ixuxü.
Notürü tama yema Amáu nagu
rúxínüxürüxü ínanguxuchi, yerü yema
ngunexügü nixí ga Yudéugü norü
uanügüxü naporamaegüxü rü nadaiaxü.
²Rü guxüma ga Achuéruchixüanegüwa
rü nümagü ga Yudéugü rü guma norü
ianegüwa nügü ninutaquqexegüchigü
nax namaxä nügü nadaiixüçax ga norü
uanügü ga nadaiixañxü. Notürü
nataxuma ga ngexürtüxü ga norü uanü
ga naxçax yéma íxü nax nadaiaxüçax,
yerü guxüñema ga iñewa rü
Yudéugüxü namuüe.

.....

²⁰Rü nüma ga Marduquéu rü
nanaxümatü nachiga ga yema
ngupetüxü. Rü nhuxüchi guxüma ga
Yudéugü ga ngaicamagüxü rü

yáxügugüxü ga Achuéruchixüanegüwa
yexmagüxüçax nayamugü ga yema
popera. ²¹⁻²²Rü yema poperawa rü
Yudéugümaxä nüxü nixu nax gucü ya
taunecügu ga adáuarü tauemacüarü 14
rü 15 ga ngunexügu (14 rü 15
feweréru) naxüchigagüxüçax nax
yemaacü nüxna nacuqxächiexüçax ga
yema ngunexügü ga nagu norü
uanügümexëwa ínanguxüxü ga nümagü
ga Yudéugü rü yemaacü ga norü
ngechañgü rü norü axu rü taäxëxü
yanguxuchixüçax. Rü yema poperawa
nüxü nixu rü ngëxguma
naxüchigagüagu rü name nax
nügümäxä nataäxëgüxü rü nügümäxä
nachibüexü rü amare nüguna naxägüxü
rü diëru ngíxü nanutaquqexegüxü
tümacax ya ngearü diëruñgxüxe.
.....

Marduquéu nícuqxüxügü

10 ³Rü nüma ga Marduquéu rü
ãēxgacü ga Achuérutüxüwaama
nayexma, rü guxüma ga norü
ngüxëëruñgüeru nixí. Rü nüma ga
Marduquéu rü guxüma ga
Yudéugütanüwa rü ãēxgacü ya poracü
nixí. Rü guxüma ga nataniüxügü rü nüxü
nangechañgü yerü meama namaxä
inacuqx rü guxüguma naxçax nadau nax
nhuxäcü nüxü nangüxëëxü.